

Júniusi imaszándék

Martinus

XVIII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM - 2025. JÚNIUS - ÁRA: 300 FT

A Szombathelyi Egyházmegye havilapja

www.martinus.hu

XIV. Leó pápa az Egyház új vezetője

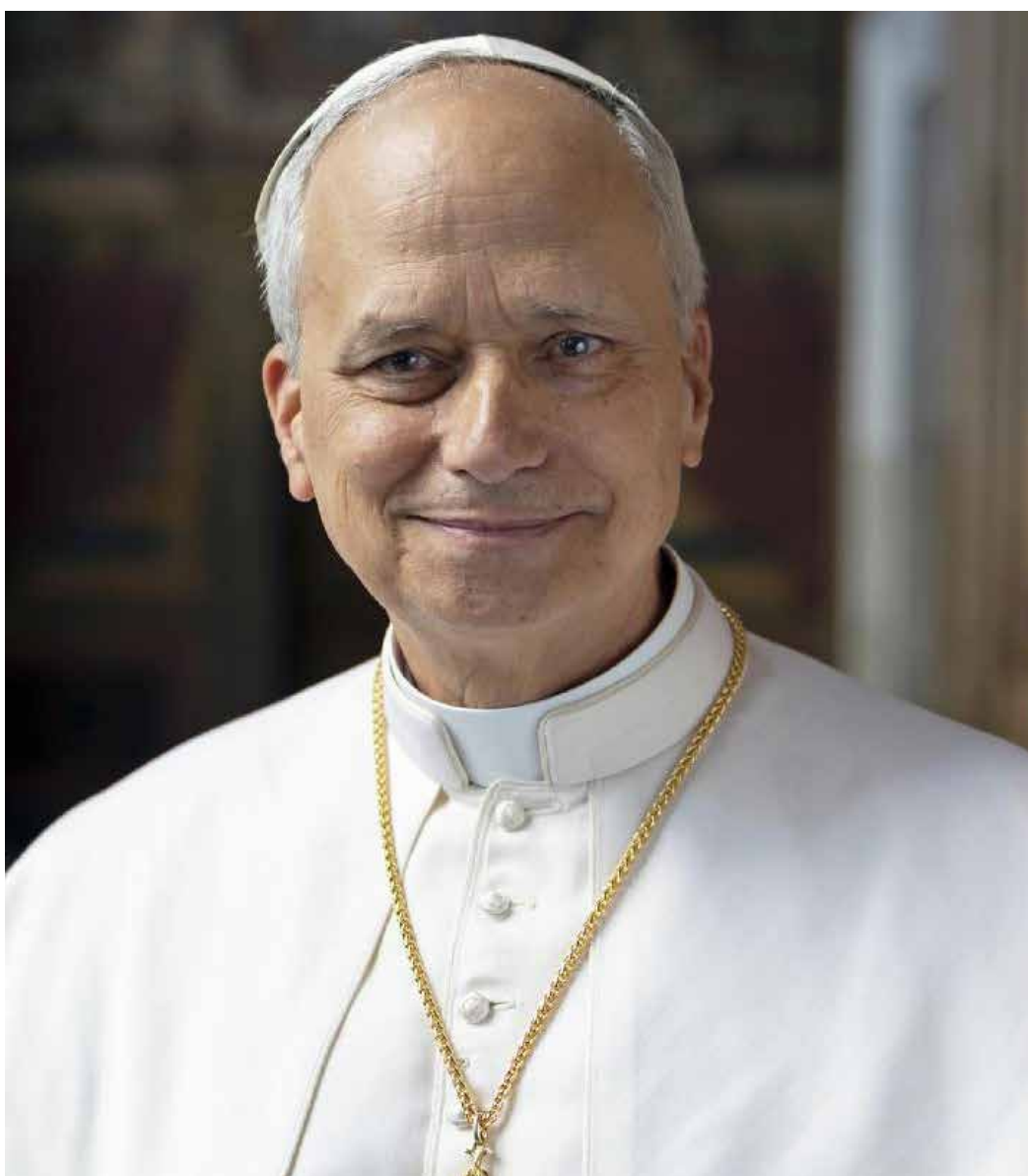
Székely János megyéspüspök
gondolatai az új pápáról

Egyházmegyénk imaszándéka

Imádkozzunk a börtönben levőkért!

Az Igazság szabaddá tesz

Interjú Demeter István diakónussal

HABEMUS PAPAM! – VAN PÁPÁNK!
XIV. LEÓ A KATOLIKUS EGYHÁZ ÚJ VEZETŐJE

Habemus papam! – Van pápánk!

XIV. Leó a Katolikus Egyház új vezetője

Egyházmegyénk májusi lapszámában búcsúztunk a húsvéthétfőn elhunyt Ferenc pápától. Néhány nappal azután, hogy megjelent havilapunk, május 8-án megválasztották az új egyházfőt, Robert Francis Prevost személyében, aki XIV. Leó néven irányítja a Katolikus Egyházat. Május 18-án az új pápa ünnepélyesen megkezdte péteri szolgálatát a Szent Péter téren bemutatott szentmisével, melyben átvette a palliumot és a halászgűrűt.

Robert Francis Prevost 1955. szeptember 14-én született Chicagóban (Amerikai Egyesült Államok, Illinois állam). Szent Ágoston rendjébe lépett, majd 1981. augusztus 29-én letette az örökfogadalmat. 1987-ben teológiából doktori fokozatot szerzett. 1988-ban Peruba, a trujillói misszióba küldték, hogy a Chulucanas, Iquitos és Apurímac vikariátusokban az ágostonos jelöltek közös képzését vezesse. Ez a misszió 11 évig tartott, ezután kinevezték a chicagói Jó Tanács Anyja tartomány perjelvé, később pedig a rend általános perjelvé. Így ő lett a felelős az Ágoston-rend tervezési és irányítási folyamataiért. Ferenc pápa 2014. november 3-án kinevezte a perui chichlayói egyházmegye apostoli kormányzójává, és ezzel szufári címzetes püspöki méltóságra emelte. 2014. december 12-én szentelték püspökké. A Szentatya 2020. április 15-én kinevezte a callaói egyházmegye apostoli kormányzójává, majd 2023-ban a Püspöki Dikasztérium prefektusává.

Május 10-én, szombaton tették közzé XIV. Leó pápai címerét és jelmondatát is. A címer egy átlósan két mezőre osztott pajzsot ábrázol: a felső részben kék alapon egy fehér lilium látható, az alsóban világos alapon az Ágoston-rendre emlékeztető jelképként egy zárt könyv, amelyen egy nyíllal átszúrt szív van. XIV. Leó megerősítette a püspökké szenteléséhez választott korábbi címerét, valamint az „In illo uno unum” jelmondatát. Az „Őbenne, az Egyben egyek” jelmondat szavai Szent Ágoston egyik prédikációjában találhatók. A kék alapon fehér lilium a tisztaság és az ártatlanság

szimbóluma, és hagyományosan Szűz Máriához társítják. Ez nemcsak a Mária iránti tisztelet jele, hanem egyúttal jelzés arra a központi szerepre, melyet Szűz Mária, Jézus Anyja az Egyházban betölt, melynek szintén Anyja: Mater Ecclesiae. Szűz Mária az odafigyelés, az alázat és az Istennek való teljes odaadás példaképe. A Vatikáni Rádióknak 2023 júliusában adott interjújában maga Prevost érsek fejtette ki: „Amint a püspöki jelmondatomból is kitűnik, az egység és a közösség része a Szent Ágoston-rend karizmájának, valamint az én cselekvés- és gondolkodásmódomnak is. Nagyon fontosnak tartom a közösség előmozdítását az Egyházban, és jól tudjuk, hogy a közösség, a részvétel és a misszió a szinódus három kulcsszava. Tehát nekem, mint ágostonos szerzetesnek az egység és a közösség előmozdítása alapvető fontosságú. Szent Ágoston sokat beszél az Egyház egységéről és az egység megélésének szükségességéről.”

Leó pápa megválasztása után a Szent Péter-bazilika központi loggiájáról mondott beszédet.

„Béke mindnyájatokkal!

Drága Fivérem és Nővérem, ez a feltámadt Krisztus első köszöntése, a Jó Pásztoré, aki életét adta Isten nyájáért.

Én is azt szeretném, hogy ez a békeköszöntés belépjen a szívetekbe, hogy elérje családjaitokat, az összes embert, bárhol éljen is, elérje az összes népet, az egész földet.

Béke veletek! Ez a feltámadt Krisztus békéje, fegyvertelen és lefegyverző béke, alázatos és állhatatos béke. Istentől származik, attól az Istentől, aki mindnyájunkat feltétel nélkül szeret...”

Ezt követően a Szentatya köszönetet mondott elődjének, Ferenc pápának, illetve az őt megválasztó bíborosoknak. Külön köszöntötte a Római Egyházat kiemelve, hogy együtt kell keresniük a lehetőségét annak, hogyan legyenek misszionárius Egyház, amely a párbeszéd hídjait építi.

„...Mindannyian, kedves testvéreim, Rómában, Olaszországban, az egész világon egy szinodális Egyház akarunk lenni, amely mindig úton van, amely mindig a békét keresi, a szeretetet keresi, amely mindig arra törekszik, hogy közel legyen másokhoz, különösen azokhoz, akik szenvednek...”

Hálát adunk a Gondviselésnek, hogy ad újra Pásztort az Egyház élére

Dr. Székely János megyéspüspök gondolatai XIV. Leó megválasztásáról

Május 8-án este 18.08-kor fehér füst szállt fel a Sixtus-kápolna kéményéből, mindez azt jelentette, hogy a konklávé csütörtök esti 4. szavazása sikeres volt és a bíborosok megválasztották Szent Péter utódját, a 267. pápát. XIV. Leó pápáról osztja meg gondolatait dr. Székely János megyéspüspök.

Hogyan fogadta az egyházmegye az új pápa megválasztását?

Izgalommal, de még inkább imádsággal kísértük a konklávé, vártuk a fehér füstöt. Éppen Fodor Réka (Afréka) doktornő tartott előadást Szombathelyen a Brenner Kollégiumban, amikor jött a hír, hogy felszállt a fehér füst a Sixtus-kápolnából. Azonnal megszólaltak a Székesegyház harangjai, az előadóteremben levőkkel pedig imádkoztunk, és elénekeltük a pápai himnuszt.

Milyen az előzetes benyomásuk XIV. Leóról, akár a korábbi nyilatkozatait és szolgálata alapján?

Robert Prevost rendi előjáróként, majd püspökként és bíborosként szociális kérdésekben (a szegények melletti kiállás; teremtésvédelem; társadalmi igazságosság) nagyon bátran szólalt meg. Erre utal névválasztása is, hiszen XIII. Leó pápa volt az, aki a Rerum novarum kezdetű óriási hatású körlevelében a munkások, az elszegényedő néprétegek problémájáról profétai erővel szólt az egyházhoz és a világhoz. Robert Prevost - XIV. Leó pápa - ismeri a szegénység, a fejlődő országok drámáját. Peruban volt missziós atya, majd később püspök. Közelről látta a nyomort, a kilátástalanságot, és rendkívül sokat tett a legszegényebbekért. Robert Prevost bíboros ugyanezzel a bátorsággal állt ki az evangélium örök értékei mellett is. Így például kifejezte, mennyire negatív hatású az, ahogyan a média propagálja a homoszexuális életstílust, vagy milyen kártékony az a törekvés, hogy a gender ideológiát bevigyék az iskolákba. Az Egyesült Államokban született és nevelkedett, de Latin Amerika virágzó katolikus egyházának lett a papja majd püspöke. Az egyház évezredes hagyományainak tiszteletét jelezte azzal, hogy a megválasztása utáni első beszédéhez felöltötte a szokásos stólat, az evangélium békeköszöntésével kezdte szavait, és a beszéde végén az Üdvözlégy elimádkozásával a Szűzanya oltalmába ajánlotta a pápai szolgálatát.

Milyen kérdésekre és problémákra fordíthat nagyobb figyelmet az új egyházfő?

A pápa küldetése az evangélium hirdetése, az egész kereszténység hitben és szeretetben való megerősítése. XIV. Leó pápa elődeihez hasonlóan ezt tekinti legfőbb feladatának. Szemmel látható első gesztusaiból, hogy az egyház belső egységét szeretné megerősíteni. E mellett különleges figyelmet fordít arra, hogy a béke érdekében minden lehető megtegyen. Ezt mutatja az a tény, hogy közvetlenül beszélt Volodimir Zelenszkij ukrán miniszterelnökkel telefonon, és az is, hogy az első általa vezetett Regina coeli imádság végén kifejezetten kérte az igazságot és tartós békét Ukrajna számára, valamint a foglyok szabadon bocsátását.

Mit üzen az egyházmegye XIV. Leó megválasztása kapcsán a híveknek, az embereknek?

Imádkozzunk XIV. Leó pápánkért. A katolikus egyház óriási kincse az, hogy van pápája, van benne péteri szolgálat. Jézus Krisztus így akarta, hogy a 12 apostol között legyen egy első, akire ráépítheti Egyházát, akinek átadja a Mennyei Ország kulcsait, aki ezt a nagy és sokféle nyáját egyben tudja majd tartani. A kereszténységnek azok a részei, amelyek elszakadtak ettől a sziklától (az ortodoxia és a reformáció egyházai) igen hamar önmagukban sem tudták megőrizni az egységet, darabokra szakadtak szét. Imádkozzunk azért, hogy XIV. Leó pápa ezt a péteri küldetést hitelesen, Isten kegyelmével kísérve tudja teljesíteni. Mi pedig legyünk az új evangelizáció apostolai. Éljük a Krisztussal való élő kapcsolat örömét, éljük a szeretet nagy parancsát mindenki felé, de főképp a szenvedők, a szegények, az idősek, a betegek, a társadalom perifériájára szorítottak felé, és hirdessük bátran az evangéliumot, a hit és a szeretet örömhírét!

Az Igazság szabaddá tesz - Interjú Demeter Istvánnal

A Szombathelyi Egyházmegye mindenkit szeretettel hív június 14-én a szombathelyi Székesegyházba. A 10 órakor kezdődő szentmisén dr. Székely János megyéspüspök áldozópappá szenteli Demeter István diakónust. Egyházmegyénk leendő papjával készítettünk interjút, hogy jobban megismerjük életét, hivatását, Krisztus követését.

Hol születél, milyen iskolákba jártál? A család, az iskola, személyes kapcsolatok hogyan segítették a valósi életedet?

1992. február 16-án láttam meg a napvilágot Gyergyószentmiklóson. A biológiai családom hamar lemondott rólam. Így szoktam mondani, hogy hamar fel kellett nőjek az életre, és megismertem a „nagybetűs Életet”. Gyermekkorom kezdete nem volt felhőtlen, de az ég kitisztult, a Gondviselés megajándékozott egy családdal, akik nagy szeretettel és türelemmel neveltek és vezettek az utamon. Csíkszentimrére kerültem 2001. szeptember 20-án. Iskoláimat Székelykeresztúron kezdtem, majd Csíkszentimrén folytattam az Arany János Általános Iskolában. A középiskolát Gyergyószentmiklóson fejeztem be a Fogarasy Mihály Műszaki Liceumban, teológia szakon. 2012-ben érettségiztem, majd elvégeztem egy kommunikáció-programozó szakot, és mindezek után jelentkeztem a papnevelő intézetbe, a Megtestesült Bölcsességről Nevezett Szemináriumba.

Mikor/miből ismerted fel, hogy Krisztus egy elkötelezettebb életre hív? Hogyan született meg benned az igen erre a hívásra?

Szokták mondani, hogy Isten útjai kifürkészhetetlenek, és ott tudja megszólítani az embert, ahol nem is gondolná. Én is így jártam. Gyermekkoromban láttam a Jézus élete című filmet, és ott született meg bennem a hivatás. Igaz, nem tudtam olvasni sem, de akkor mondtam ki legelőször azt, hogy pap szeretnék lenni. Majd, emlékszem, nagymamám megkérdezte: mi szeretnél lenni? és válaszoltam: pap.

Nem erre számított, de komolyan vette a kijelentésemet, és elkezdett vallásosan nevelni: megtanított imádkozni és rengeteget beszélgettünk minden témáról. Harmadikosként, azaz 11 évesen lettem megkeresztelve, és akkor is lettem elsőáldozó. Ez nekem nagy mérföldkő volt, amikor még inkább kezdett kialakulni a kapcsolatom az Egyházzal és Jézussal. A középiskolában is egyre erősödött bennem a hivatás. Habár próbáltam ellenállni, mindig Isten győzött, és mindig erősebb volt bennem a papi, mint bármi más szakmai hivatás. A szemináriumban pedig nem csak a tudományokkal, a könyvekkel, a vizsgákkal kellett megharcolni, hanem a hivatás megmaradásáért is. Sokan gondolják azt, hogy a Szeminárium belső falai közt egy fiatalnak nincsenek nehézségei és megpróbáltatásai, de vannak, mint más egyetemeken is. A szemináriumban az a szép, hogy két szálon fut a cselekmény, azaz az elköteleződés. Az egyik az ismeretek megszerzése, a második a lelki élet. E kettőt fonja össze a kispap Jézus segítségével, és halad a kijelölt úton, amire igent mondott.

Mit jelent számodra Krisztus követése?

Krisztus követése talán nem is azon múlik, hogy az ember mit tesz le az asztalra, hanem inkább azon, hogy mennyire nyitja meg neki a szívét. Csodálatos az, amikor az ember felismeri, hogy Krisztus önmagát adja teljesen: nem dekázgatja magát, hanem mindenét ideadja. Azt hiszem, követni Krisztust azt jelenti, hogy ugyanúgy odaadom magam neki, ahogyan Ő adja magát. Ez komoly és embert próbáló feladat. Szoktuk mondani azt is, hogy a leghosszabb út 40-50 cm: a fejtől a szívig tart. Néha elakadunk az 5. centinél, és nem vagyunk képesek az orrunknál tovább látni. De az élet segít abban, hogy eljussunk a szívig.

Mit teszel azért, hogy a Krisztussal való erős, eleven kapcsolatod megmaradjon?

A mai világban a legerősebb impulzus nem más, mint a kommunikáció megerősítése, minden szempontból. Ha belegondolunk, mennyi pénzt és időt investálnak ebbe, felismerjük, milyen jól működő és használható. Azt gondolom, ahhoz, hogy erős maradjon Krisztussal a kapcsolatunk, és megmaradjunk az Ő követésében, erre időt is kell szánni, és a „hálózatot ki kell építeni”. És ez csak imával megy. Ebben az Egyház kincsésládája kimeríthetetlen. Az embernek pedig lehetősége van megtalálni, hogy melyik az az imamód, amin keresztül kapcsolódni tud Krisztushoz. Nekem a személyes ima, a saját szavaimmal való imádság és a szentségimádás segít. És rengeteg választ kapok, ha figyelek.

Mi az, amit a saját életedből, mint jó példa másoknak is megfontolásra ajánlasz?

A megbocsátást és a kiengesztelődést. Nagyon fontos, hogy ez a kettő meglegyen a kapcsolatokban, mert ha nincs meg, akkor nem a környezetet véreztetjük ki, hanem saját magunkat, lelkileg. Nekem nagy ajándék volt az életben, amikor megtapasztaltam, hogy ez működik. De ezt folyamatosan tanulni és gyakorolni kell.

Mivel bátorítanád a papi, szerzetesi hivatás iránt érdeklődőket, miért vállalják bátran ezt az életre szóló hivatást?

A Szentírásból kiolvasható, hogy aki vállalja ezt az életet, az mindet megkap. Ebben nem csak a legszebb, hanem a legnehezebb dolgok, sőt még a szenvedés is megvannak, de a győzelem is. Minden úton emberek vannak. Segítenek, de ott is tudnak hagyni. Krisztus ezt soha nem teszi meg, bármilyen is legyen az ember élete. Aki vállalni akarja, tudhatja: van egy reménye, és ebbe belekapaszkodva tud előre haladni. Ferenc pápa nem véletlenül hívta segítségül Szent Pál szavait: a remény nem csal meg. A remény az emberben mindig egy biztos pont, és ezen keresztül szépen kirajzolódik a lelkében, hogy mi az, amit Isten kíván tőle.

A Mária Rádióknak is aktív tagja vagy. Miért fontos számodra ez a küldetés?

Emlékszem, gyermekként véletlenül fogtuk be nagymamával a Mária Rádió hullámai. Elcsodálkoztunk, hogy van ilyen, és nagyon örvendtünk. Így kaptam nagymamától egy rádiókészüléket, és ketten hallgattuk. Nagy élmény volt számomra, mert a rádió is segített a hivatásom elindulásában és kibontakozásában. Ahogy hirdették, hogy keresnek önkénteseket, megígértem magamban: ha lehetőségem lesz egyszer rádiózni, akkor teljesen belevetem magam, mert sok mindent kaptam tőle. Gyulafehérváron a papnevelő intézetben volt Mária Rádió stúdió, és beléptem önkéntesnek. Hat éven keresztül a közösség tagja voltam, és sok mindent kaptam a rádiótól. Műsort vezettem, illetve a technikai munkát is megtanultam. Nagy élmény volt, mert a rádión keresztül is lehetett érezni a hallgatók szeretetét. Szeretném másoknak is visszaadni, amit én kaptam ettől a rádiótól, ezért a szívügyem.

Többek között a toronyi, majd a zalaegerszegi Kertvárosi plébánián teljesítettél diakónusi szolgálatot. Milyen tapasztalatokat szereztél, amik segíthetik majd a papi szolgálatodat is?

Nagyon örömteli tapasztalatokat szereztem. Nem is a szolgálatot emelném ki, hanem inkább a szeretetet és a plébánosaim gondoskodását, nyitottságát. Ez számomra igazi megerősítés volt. Sokat segítettek abban, hogy lássam, milyen szerteágazó is valójában egy papi szolgálat. Nagyon nagy öröm volt látni, hogy emberségesek. Mottóm az életfilozófiámhoz – elég érdekes, de tartalmaz igazságot – egy dalból vettem:

Az ember egy léha, egy könnyelmű senki, s mégis mily nagy dolog embernek lenni. Az ember egy porszem, nem látja meg senki, s mégis a porszem tud csak ember lenni.

Ezt tapasztaltam meg: porszemként a világban megtanítottak emberségesnek lenni. Ennél nagyobb tapasztalat nem kell, és ezt köszönöm nekik.

Mi a papi jelmondatod és milyen gondolatokat fűznél hozzá?

Papi jelmondatom János evangéliumából való: Az Igazság szabaddá tesz (Jn 8, 31.) Érdekesen talált rám ez a jelmondat. Ellenállásomban a szabadságvágy volt a legerősebb, de minden körülmények között a vágyam az is, hogy az igazság mellett megmaradjak, kitartsak és másoknak is át tudjam adni ezt Jézus által. Nekem is szükségem van arra, hogy ezen az úton maradjak, és megtanuljam, illetve felismerjem az igazságot. Mindez folyamatos cselekedetre hív, amelyben tulajdonképpen Isten által otthonra lehetek.

Legyünk egy igazabb világ építői

Püspöki katekézisek egyházmegyénkben

A Szombathelyi Egyházmegye szervezésében püspöki katekéziseket rendeztek Szombathelyen és Zalaegerszegen.

Jubileumi búcsút lehet nyerni népmisziókon, lelkigyakorlatokon vagy a II. Vatikáni Zsinatnak és a Katolikus Egyház Katekizmusának szövegeiről tartott képzési alkalmakon. A Szentév során e témákban püspöki katekézist szerveztek Szombathelyen a Székesegyházban és Zalaegerszegen a Szent Mária Magdolna Plébániatemplomban. Szombathelyen dr. Székely János megyéspüspök, míg Zalaegerszegen Fekete Szabolcs Benedek segédpüspök mondott szentbeszédet.

Megyéspüspök atya négy dologra hívta fel a hívek figyelmét a katekézis során. Az első, hogy Istennek álma van rólunk, ezért fontos, hogy visszatérjünk hozzá, aki az első szeretet. A második, hogy a remény nem emberi tehetségre épít, odafentről táplálkozik. A harmadik, hogy a jubileumi év a bűnbánat és az adósságok elengedésének ideje. A negyedik pedig, hogy legyünk építői egy igazabb világnak.

A katekézist szentségimádás zárta.

Elhunyt dr. Gyürki László atya

A Szombathelyi Egyházmegye - a családtagok és hozzátartozók nevében is - a feltámadásba vetett hittel tudatja, hogy

Dr. Gyürki László

pápai prelátus, tb.kanonok

életének 93. évében 2025. május 8-án a Szombathelyi Papi Otthonban kissé váratlanul, csendesen elpihenve hazatért a Mennyei Atyához.

Elhunyt paptestvérünkért az engesztelő gyászmisét május 15-én, csütörtökön 14.00 órakor mutattuk be a Körmenyi Plébániatemplomban. Holttestét közvetlen a gyászmise után a horvátnádáljai temetőben helyeztük örök nyugalomra.

„Új életet hoz a halál...” - Húsvéti himnuszról.

Adj Uram örök nyugodalmat neki!
Requiem aeternam dona ei Domine!

A XX. SZÁZAD PÁPÁI

2025-ben jelent meg „A XX. SZÁZAD PÁPÁI” című könyv, amelyet szeretettel ajánljunk olvasóink figyelmébe.

Egykori tanítványa Dr. Perger Gyula atya, jelenleg az Ecclesia Szövetkezet elnöke rendezte sajtó alá Dr. Török József professzor úr írásait a XX. század pápai címmel. Miről is szól ez a könyv? Milyen gazdag életút vezet a pápai trónig? Milyen érzések ébrednek a megválasztott szívében a konklávés sorsdöntő pillanataiban? Milyen pápai jelmondat szellemében végzi legfőbb pásztori szolgálatát? Hogyan vezeti a történelem viharaiiban az Egyház hajóját, amelyen a pokol kapui sem vesznek erőt?

XIII. Leó pápától Szent II. János Pál pápáig ezen kérdésekre ad választ e könyv, ismeretterjesztő stílusban, ugyanakkor a tudományosságát sem nélkülözve. Mindeközben – a kilenc pápai életút megismerésén keresztül – végigkísérhetjük a vérvizataros XX. század történetét is. Az Agapé Kiadó gondozásában jelent meg hónapról hónapra, az 1991-es pápalátogatásra készülve a Századunk pápai címet viselő sorozat, Dr. Török József professzor úr tollából.

A szerkesztő kedvenc olvasmányai voltak kispap korában ezek a füzetek, ezért gondolt arra, hogy a XX. századot immár magunk mögött hagyva, az írások egybegyűjtve, fényképekkel kiegészítve könyv formájában is megjelenjenek, A XX. század pápai címmel.

A kiadvány XIII. Leó pápával kezdődik, hiszen pápasága a XX. században ért véget, és Szent II. János Pállal végződik, aki átvezette az Egyházat a harmadik évezredbe. A XX. század vérvizataros volt. Az I. világháborút a gazdasági világválság követte, majd a náciizmus és a fasizmus évei. A kommunista diktatúra évtizedei, a Gulág, a II. világháború haláltáborai, az Európát kettéosztó berlini fal, a hidegháború, a népiirtások, a marxizmus, a liberalizmus és a kapitalizmus eszméi egyaránt jellemezték a korszakot. Ezt az embert próbáló, viharos századot kísérhetjük végig a pápák történetén keresztül.

Láthatjuk azt is, hogy az Egyház Isten népeként örömben és bánatban járja a történelem útját, miközben a végítélet fényében tudja: a jó egykor végérvényesen győzedelmeskedik majd a rossz fölött. A könyvet Dr. Török József professzor halálának 5. évfordulójára is emlékezve, egyben Szent II. János Pál születésének 105. valamint halálának 20. évfordulója előtt is tisztelegve rendezte sajtó alá könyvet Dr. Perger Gyula atya. A könyvet ajánljuk a szentévben minden Rómába zarándoklónak, de a pápaság története iránt érdeklődő minden kedves olvasónak.

A kiadvány megvásárolható a Martinus Könyvesboltban, illetve megrendelhető a webáruházban: www.martinuskiado.hu.

Könyvbemutató a Püspöki Palotában, 2025. május 23.

Új lehetőségek

Az egyházmegye fenntartásába kerülhet a Derkovits-iskola

Az új tanévtől a Szombathelyi Egyházmegye fenntartásába kerülhet a szombathelyi Derkovits-iskola. A pedagógusok és a szülők már szavaztak a kezdeményezésről, a döntés az illetékes miniszter kezében van. Az okokról, az egyházi iskola pozitív lehetőségeiről és az intézményhálózat további lehetséges bővítéséről beszélgettünk Tálás Józseffel, az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága igazgatójával.

Miért döntöttek a Derkovits-iskola átvétele mellett?

Öröm számunkra, hogy sokan szeretnék egyházi iskolába járni. Azért, hogy a szülői igényeknek Szombathelyen meg tudjunk felelni és helyhiány miatt ne kelljen gyermekeket elutasítani, felmerült lehetőségként egy általános iskola átvétele. A Derkovits Gyula Általános Iskolával szemben található a Boldog Brenner János Óvodánk négy csoportos intézményegysége. Az iskola- és óvodaépület szerkesztése az egyik ok, amiért a tájékozódást elkezdjük egy esetleges átvétel irányába. A valamikor egy egységként tervezett épületegyüttes kiváló lehetőséget jelentene a városrészen egy köznevelési intézményközpont létrehozására. Óvodától az általános iskola befejezéséig tudnánk biztosítani az egyházi nevelés-oktatást az azt igénylő szülők gyermekeinek. Fontos szempont volt még, hogy az állami iskolai ellátást sem sértenénk, hiszen néhány méterre található egy másik tankerületi iskola is. Így mind az egyházi oktatás iránt elkötelezett, mind az állami köznevelési ellátást igénylő szülők választani tudnának iskolát. Sőt az állami iskola beiskolázási adataiban emelkedés is várható körzethatárának növekedése miatt.

Miben változna az iskola működése, mit jelent a gyakorlatban a diákok és családjaik, a pedagógusok számára, ha egy iskola egyházi iskola lesz?

Egy egyházi iskola nem csak szaktudást ad át, hanem egy egységes, harmonikus világnézetet is, amely által a gyermek megsejti, hogy mi az egész világ oka és célja, mi az ő életének legfőbb vezérfonala. Igyekszik erkölcsi tartást adni, szeretetre, nagylelkűsége, becsületességre, hitre nevelni.

Az egyházi iskolába járó gyermekektől és szülőktől az egyház nem vár és nem kér mást, mint egy hittanra járó gyermektől. Az egyházi iskolában heti két hittanóra van, közös évnnyitó és évvzáró szentmise, és az egész iskola légkörét, szellemiségét átjárja a keresztény létezés. A hittan tantárgy bevezetését 2026 szeptemberétől felmenő rendszerben tervezzük, azaz akik már ide járnak, számukra az etika tantárgy választásának lehetősége továbbra is biztosított marad. Nem csak katolikus gyermekeket, hanem más vallásúakat is fogad későbbiekben is az intézmény. Minden tanuló a saját felekezete szerinti hitoktatásban részesül.

Az iskola pedagógiai munkáját külső szemlélőként is nagyra értékeljük. Nagyon sok olyan eleme van ennek a programnak, amelyet követendőnek és megőrzendőnek tartunk. Ilyen pl. a testnevelés tagozat, táncoktatás, német nyelvi tagozat, Derkovits hagyományok ápolása, 7–8. évfolyamon a „Gazdálkodási és pénzügyi kultúra” és „Vállalkozzunk!” tantárgyak tanítása, a különféle témnapok (fenntarthatósági témnap, Legyél te is realista!, nyelvi nap), stb. A gyermekek ugyanazokat a tantárgyakat tanulják, mint jelenleg. Azokat a pedagógusokat, akik vállalnák az átvétel után a

tanítást, mind átvonnák, természetesen az iskolavezetést is szeretnénk, ha maradna. Az iskolai nevelés-oktatás olyan folyamat, amelyet a pedagógusok és tanulók közösen alakítanak. A pedagógusok szerepe a katolikus iskola életében meghatározó, hiszen sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és életpéldáján múlik. A Szombathelyi Egyházmegye ezért kiemelt feladatának tartja a fenntartásában működő iskolák pedagógusainak megbecsülését.

A pedagógiai munka mellett fontos szerepe van a tanulói környezet nevelésben betöltött szerepének is. Az igényes, rendezett épület és infrastruktúra elengedhetetlen feltétele a mindennapi tevékenységnek. A Szombathelyi Egyházmegye ezen a területen is szeretné tovább javítani a már meglévő körülményeket.

Felvenné ezután az iskola a tankerületi körzetbe tartozó diákokat? Vállal-e erre kötelezettséget?

Az egyházi iskoláknak jellemzően nincsenek körzethatárai, illetve egy bizonyos mértékig az egész település az, amelyben az iskola megtalálható. Minden tankerületi körzetből várunk tehát diákokat, akik szeretnék hozzánk jönni, de az iskola jelenlegi körzetéből érkezők elsőbbséget fognak élvezni. Ennek oka, hogy a helyi derkovitsi közösséget nem szeretnénk az átvétellel hátrányos helyzetbe hozni. Ebben a kérdésben megegyezik a véleményünk Szombathely Megyei Jogú Város vezetőivel. Az iskola alapdokumentumaiban erre vonatkozóan lesznek előírások.

Időközben lezajlott a pedagógusok és a szülők szavazása is a fenntartóváltásról és mindkét esetben nagyon magas arányban támogatták az egyházmegye szándékát. Mit gondol erről?

Öröm számunkra, hogy a Derkovits-iskola esetén a pedagógusok több mint 80%-a, a szülők pedig majdnem 80 %-a támogatja az átvételt. Érezzük azt a bizalmat, amely az egyházi fenntartó és az egyházi oktatás-nevelés felé irányul. Több más mellett, ennek oka lehet az a munka, amelyet a már meglévő iskoláink, óvodáink esetében elvégeztünk. Elsősorban a pedagógiai munkára gondolok, amelyet a pedagógusaink, iskolalelkészeink végeznek, továbbá fenntartóként igyekszünk a jó gazda gondosságával vigyázni értékeinkre. Lehetőségeinkhez mérten folyamatos fejlesztéseket végzünk mind az oktatás technikai színvonalának emelésén, mind az épületek korszerűbbé tételén. Törekszünk arra, hogy a rendelkezésre álló forrásokat a lehető leghatékonyabban használjuk fel az intézmények működtetése és felújítása során. Fontos azonban tudni, hogy egy gyermekre, tanulóra vetítve az állami iskolákkal egyenlő mértékű finanszírozásban részesülünk.

Azt is látjuk, hogy a helyi közösségekkel (önkormányzatok, civil szervezetek, stb.) együttműködve intézményeink sokkal hatékonyabban tudnak működni, mint e nélkül. Törekszünk tehát a gyermekek/tanulók javára történő közös erőfeszítések megtételére minden helyi szereplővel.

A Szombathelyi Egyházmegye széles oktatási-nevelési hálózattal rendelkezik, ami új elemmel bővül a szombathelyi intézménnyel. Tervezik-e a további bővítést?

A Derkovits-iskola mellett tervezzük még átvenni 2025 szeptemberétől a váti és a gerskaráti általános iskolát is. Mindkét iskola nyolc évfolyammal működik, bár jóval kisebb létszámú intézmények ezek. Az iskolák mellett öt önkormányzati óvoda átvétele van még napirenden. Ezek az óvodák Gerskaráton, Telekesen, Csehimindszenten, Bérbaltaváron és Perenyén találhatóak. A szülői szavazások

Fotó: Derkovits-iskola

„Kit érdem, s tudomány oly nagy polcra emelt, Kit Róma nagy rangú hivattal tisztelt!”

MEGHÍVÓ

A Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár tisztelettel meghívja Önt **GRÓF HERZAN FERENC**, szombathelyi püspök, bíboros **SZÜLETÉSÉNEK 290. ÉVFORDULÓJA** alkalmából rendezett kiállítás megnyitójára.

Köszöntőt mond és a tárlatot megnyitja:
Dr. Székely János, szombathelyi megyéspüspök

Időpont: 2025. június 10. (kedd) 17:00

Helyszín: Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár, 9700 Szombathely, Szily János utca 1.

A megnyitó után különgyűjteményünk, a Herzan-könyvtár megtekintésére is lehetőség lesz.

„A legnehezebb idők ajándékozzák nekünk a legjobb embereket”

Ukrán karitás munkatársak látogattak Szombathelyre

A csernyihivi és kárpátaljai karitás munkatársai látogattak el május első hetében a Szombathelyi Egyházmegyébe. Dr. Székely János megyéspüspök meghívására érkeztek hozzánk, azzal a nem titkolt céllal, hogy a szakmai tapasztalatszerzés és tapasztalatcsere mellett jusson idejük pihenni, kicsit feledni a háború borzalmait és megpróbáltatásait. A Mária Rádió Savaria stúdiójában Jurij görögkatolikus atyával és a szervezet egyik segítőjével Kótáné Koltai Veronika beszélgetett. A fordításban Stejfan Alexina, a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás munkatársa segített.

A meghívásról és az itt töltött napokról Rohrer Marcell, a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás munkatársa adott összefoglalót. Mint kiemelte: a Csernyihivi Karitástól 8, míg a Kárpátaljai Karitástól – Szkoropádszky Péter atya vezetésével - 16 munkatárs érkezett kétnapos út után Szombathelyre. A meghívás célja az volt, hogy a karitás munkatársak azok után a megpróbáltatások után, ami a háborúban éri őket kicsit feltöltődjenek: úgy testileg, mint lelkileg, itt a Szentek földjén. Az itt töltött napokban ellátogattak Szentgotthárdra, ahol megismerkedtek Brenner János életével, végigjárták a vértanúság útját, Déri Péter plébános atya pedig a Nagyboldogasszony-templomot mutatta be számukra. Jártak Kőszegen, ahol Kirner Zoltán plébános atya vendégei voltak. Sor került a két ukrán és a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás vezetői között egy szociális eszmecsere. Az egyházmegyei szervezetet Kiss István igazgató képviselte. Igazgató úr megismertette a vendégekkel a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás munkásságát és szociális ellátórendszerét is. Az ukrán vendégek hosszabb időt töltöttek dr. Székely János megyéspüspökkel is, aki nem csak szentmisét celebrált számukra, hanem megmutatta a Püspöki Palotát is, és időt fordított arra, hogy beszéljessen az emberekkel. Püspök atya buzdította a karitás munkatársakat, hogy újult erővel tudják folytatni azt a munkát, amit már régóta végeznek Ukrajnában.

Hogyan érezték magukat az egyházmegyében, milyen tapasztalatokkal gazdagodtak?

Jurij atya: Nagyon jól éreztük magunkat, nagyon meghatót minket Püspök atya vendégszeretete. Köszönjük a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás vezetőjének, Kiss Istvánnak és munkatársainak, hogy megszervezték számunkra az itt tartózkodásunk idejére a programokat. Mindez szokatlan számunkra, mert mint karitás munkatársak mi szoktunk szolgálni másoknak. Nejlja: Az út Szombathelyre két napig tartott. Nagyon reméltük, hogy szívesen fogadnak minket, de amit kaptunk az felülmúlta a várakozásainkat. Késő este értünk, de a pihenés után, a következő reggelen már éreztük, hogy felfrissültünk.

A látogatás során megbeszélést folytattak a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás vezetőjével. Milyen tapasztalatokat szereztek?

Jurij atya: Ez egy nagyon érdekes találkozás volt számomra, többek között azért, mert én csak két éve dolgozom a karitás munkatársaként, mindenki más ennél hosszabb időt

töltött már el a szervezetben. Azt jó volt tapasztalni, hogy mindhárom szervezet majdnem teljesen egyformán végzi a munkáját. Erre nem hat sem a távolság, sem az országhatár. Érdekes volt megtudni, hogy a Szombathelyi Egyházmegyei Karitásnál milyen lehetőségek vannak az emberek foglalkoztatására. Erről Szkoropádszky Péter atya is beszélt a kárpátaljai karitás vonatkozásában. A megbeszélésen szóba került az is, miként végzik a karitás munkatársak a feladatukat Ukrajna nyugati részén, ott, ahol a háború zajlik. Egy munkát végzünk függetlenül attól, hogy hol vagyunk. A mi munkánk abban különbözik, hogy mi a frontzónában vagyunk és gyakran halljuk a légvédelmi szirénákat. Ez a helyzet más, mint ami Kárpátalján van. A beszélgetés során szóba került az is, hogy mennyi segítséget nyújt a Magyar Karitás és a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás is azoknak az ukránoknak, akik elhagyták az otthonukat a háború miatt. Nagy köszönet ezért a fáradozásért, és azért is, hogy továbbra is támogatják azokat, akik Ukrajnában maradtak.

Csernyihiv a frontvonalban van. Jelenleg milyen a hangulat a településen?

Nejlja: Csernyihiv egy határmenti régió. A háború első napjaiban ezt a régiót is megtámadták, és részlegesen megszállták az oroszok. Volt olyan terület a régióban, amely több hónapig volt megszállás alatt. Az emberek megtanultak az új feltételek között élni, de voltak olyanok is, akik elmenekültek. A régió szélén lévő területek, települések most is támadásnak vannak kitéve. Aki teheti, elmenekül, vagy inkább átköltözik a megye középső területeire, mert az otthonát senki nem akarja végleg elhagyni.

A várost még most is éri támadás, vagy csak a régió szélső területeit?

Jurij atya: Ha Csernyihivről beszélünk – csakúgy, mint más városokról a megyénkben - állandóan és folyamatosan támadás alatt van, rakétákkal vagy drónokkal.

Minden este mind Csernyihivben, mint pl. Nyizsev városban, ahol a karitásnak központja is van, este 8 óra után halljuk, ahogy repülnek a repülő és támadnak más területeket. Néhanyszor rakéták csapódnak a városba is, amelyekkel sajnos civil pontokra lőnek és sokan meghalnak. Az utolsó támadás során egy drón 700 méterre csapódott be a karitás központunktól. Senki nem sérült meg, de tönkretettek három épületet. A 2023-as év elején, azután, ahogy az oroszok ott hagyták Csernyihivet, csak ebben a régióban 200 épületet kellett földig rombolni. És akkor ez csak egy régió. Az ország nyugati részén láttam olyan falvakat, ahol nem volt egy ház sem, amely ép maradt volna.

Nejlja: Ahogy mondtuk a mi régióinkban, városunkban gyakran hallani légiriadót. Ennek ellenére a gyerekek járnak óvodába, iskolába, de sok időt töltenek az óvóhelyeken: ott tanulnak, alszanak. Ha a légvédelmi riadó zajlik, akkor még éjszaka is az embereknek kötelező védett pontot keresni otthon. Azokban az iskolákban, ahol nincs megfelelően felszerelt óvóhely, ott online megy a tanulás. Vannak olyan gyerekek, akik a háború elejétől kezdve nem járnak iskolába. Jurij atya: Nagyon örülünk annak, hogy tudunk használni okoseszközöket és van internet. Így pl. hiába, hogy mi most itt vagyunk, pihenünk, de most is figyeljük, hogy mi a helyzet otthon.

Nejlja: Míg mi itt vagyunk, nem felejtjük el, hogy a családjaink otthon vannak. Izgulunk miattuk. De sikerült legalább egy kicsit pihenni.

Milyen az emberek hangulata? Milyen úgy élni az életet, hogy bármikor jöhet egy rakéta, vagy dróncsapás?

Nejlja: A mieink gyorsan alkalmazkodtak a helyzethez. Születnek új ukrán dalok, új viccek is. Nagyon nagy szenvedést éreznek azok a gyerekek, akiknek szülei a fronton harcolnak. Sok nő kénytelen vállára venni a férfi szerepét is az életben.

Jurij atya: Van egy olyan életigazság, hogy a legnehezebb idők ajándékozzák nekünk a legjobb embereket. És itt ugyanígy dolgozik az Isten. Amíg nem volt háború az istenszolgálatom nem volt annyira teli jó és aktív emberekkel. A háború elején az ország egy másik részén szolgáltam és amikor Csernyihivbe kerültem, akkor a helyi papon kívül nem ismertem mást. De a háborús évek alatt sokkal több lett a barátom, ismerősöm. A nehéz idők megerősítik az embereket és kiválasztják a legjobbakat.

Az emberek a háború során közelebb kerültek Istenhez?

Jurij atya: Lehet mondani, hogy nincs nem hívő ember a lövészárkokban. Mindenki valamilyen szinten közelebb került az Istenhez.

Milyen a helyzet az ellátásban? Van, amire szükség van?

Nejlja: Én azt vettem észre, hogy az emberek sokkal jótékonykodóbbak lettek. Ez azt jelenti, hogy igyekeznek szétosztani mindent, ami nekik van: nemcsak rokonoknak, hanem idegeneknek is. Hiszen közös a baj nálunk. Nem lehet azt mondani, hogy a mi régióink szükségét szenvedne adományok tekintetében valamilyen. Azok szorulnak nagy segítségre, akik a háborúsövezetből menekülnek hozzánk. Gyakran semmi nélkül érkeznek, még a papírjaik is hiányoznak. Ezért gyakran az egyik első feladatunk a jogi segítség, de emellett igyekezünk pszichológiai segítséget is nyújtani. Próbálunk találni a családoknak lakóhelyet. Mindenkinek tudunk biztosítani tisztálkodási szereket, élelmiszercsomagot,

a kisebb gyerekek ellátásához szükséges tápszereket is. Az embereknek nincsenek túl nagy igényeik. Gyorsan igyekeznek munkába állni és megpróbálnak integrálódni. Jövőbeni terveink között szerepel, hogy létrehozunk egy segítőpontot, ahol rövid időre be tudjuk fogadni azokat az embereket, akik az ország nyugati feléből menekülnek hozzánk. Munkalehetőség van a régióban, ebben a kérdésben könnyebb a fiatalok helyzete, mint az időseké. Akikre különös figyelmet kell fordítanunk, azok a kisgyermeküket egyedül nevelő anyák, a mozgássérült, vagy idős emberek, akiknek más senkiük sincs, egyedül élnek.

Jurij atya: A mi hosszútávú célunk, hogy segítsünk azoknak az embereknek, akik elveszítették a családjukat. Ide tartoznak azok a nők, gyerekek, akik elveszítették férjüket, apjukat a háborúban. De idetartoznak azok a civilek is, akik elveszítették valamelyik rokonukat. Nagy szükség van arra, hogy nekik lelki, mentális segítséget adjunk. Ezen dolgozunk.

Nem beszéltünk még arról, hogy a Csernyihivi Karitás mekkora területet lát el, hányan dolgoznak a szervezetnél?

Nejlja: Mi fiatal karitás szervezet vagyunk, 2022. szeptember 22-ben jöttünk létre. Már a háború előtt is felmerült ötletként, hogy létrehozzuk a karitást, de a háború felgyorsította ezt a folyamatot. Egész Csernyihiv megyében dolgozunk, ez nagy megye. Két helyen, Csernyihivben és Nyizsevben van központunk, de felállítottunk mobilcsoportokat is, akik a megye legtávolabbi helyeire is eljutnak. Igyekezünk komplex segítséget adni, pl. jogi, vagy orvosi segítséget és ha szükséges, akkor segélyszállítmányt is küldünk. Az alakulásakor még csak 6 munkatárs dolgozott nálunk és számtalan önkéntes segített nekünk. Ma már 60 ember dolgozik és az önkéntesek létszáma is egyre nő.

Jurij: Ukrajnában szokás, hogyha valaki vendégül látott minket, azt vendégségbe meghívjuk mi is. Szeretnénk ezt megtenni. Hálásak vagyunk a vendégszeretetért, amelyben Önöknél részünk volt ezalatt a néhány nap alatt. Szeretnénk ezt viszonzni és meghívni a karitás munkatársait Ukrajnába, hogy megosszák a helyszínen a tapasztalataikat. Van remény a békés jövőre..

Köszöntjük egyházmegyénk jubiláns papjait!

Ebben az évben is egyházmegyénk több papja ünnepli szentelésének kerek évfordulóját.

Horváth József

Kovács Miklós

65. évforduló

Porpáczy József

60. évforduló

Fliszár Károly

Gálhidi Sándor

50. évforduló

Kiss L. Gábor

Tóth Tibor

25. évforduló

Életükre és papi szolgálatukra Isten áldását kérjük!

Kórházlelkészek elérhetőségei:

Szombathely - Bodorkós Imre
+36 30 619 5474

Zalaegerszeg - Horváth István Sándor
+36 30 211 9359

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Főszerkesztő: Molnár Péter • **Szerkesztők:** Fábíán Tamás, Hajdu-Nagy Dóra, Hoós Norbert Sándorné, Dr. Kürnyek Róbert, Molnár Péter, Rónainé Magyar Krisztina

Kiadó: Martinus Könyv-és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.)

Telefon: 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu

Felelős kiadó: Dr. Perger Gyula

Nyomdai kivitelezés: Yeloprint Kft. • **ISSN 2060-145X**

Az újságban megtalálható cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.